

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин



РОБОЧА ПРОГРАМА  
ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки  
спеціальність 054 Соціологія  
освітній рівень бакалавр  
освітня програма соціальні технології  
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	7
Кількість кредитів ECTS	9
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладачі: \_\_\_\_\_

Пролонговано: на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПІБ, дата) «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

на 20\_\_/20\_\_ н.р. \_\_\_\_\_ (підпис, ПІБ, дата) «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

київ – 2022

Розробники: Олег МАЗУРИК, д.соц.н., доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин, Віктор ЖУКОВ, канд. педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО  
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин  
Олег МАЗУРИК  
Протокол № 28 від «28» 06 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету

Протокол від «28» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії \_\_\_\_\_ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

**1. Мета практики** – здобуття вмій, навичок дослідницької роботи та досвіду проведення соціологічного/соціального дослідження, що включає весь комплекс дослідницьких робіт: підготовку програми дослідження, розробку інструментів збору інформації, написання аналітичного звіту.

**2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни/практики:**

1. Знати теорію та методи соціальних технологій.

2. Володіти основними методами соціологічних досліджень.

В ході виробничої практики поглиблюються знання та закріплюються навички з таких дисциплін:

- загальної спрямованості: «Основи соціальної психології», «Основи соціального менеджменту», «Основи соціальних комунікацій»;
- науково-теоретичної спрямованості: «Загальна соціологія», «Загальна теорія соціальних технологій», «Методологія соціологічного дослідження», «Соціальна структура суспільства»;
- дослідницько-прикладної спрямованості: «Методи збору соціологічних даних», «Методи аналізу кількісних соціологічних даних», «Організація та методи вибіркового дослідження в соціології», «Технології оціночних досліджень».

**3. Анотація практики:** Виробнича практика є обов'язковою складовою процесу підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю «соціологія» 054. Програма практики – основний навчально-методичний документ для студентства та керівників практики кафедр факультету соціології. Програма розроблена відповідно до «Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка», затвердженого Розпорядженням ректора №16 від 23 березня 2007 року та «Положення про виконання практики студентів факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка» від 28.01.2022 р. Терміновість і термін проведення практики встановлені в навчально-методичному плані, підготовки бакалаврів спеціальності «Соціологія» освітньої програми «Соціальні технології».

**4. Завдання (навчальні цілі):**

- Закріплення знань з програмування соціологічного дослідження.
- Закріплення знань з методології та методів збору соціологічної інформації.
- Закріплення знань з методів аналізу первинної обробки соціологічної інформації.
- Закріплення знань з методів збору даних і методів аналізу даних соціологічного дослідження.
- Освоєння вмійями підготовки аналітичних звітів за результатами емпіричного дослідження, формулювання висновків і практичних рекомендацій.
- Набуття навичок роботи в дослідницькому колективі під час організації та проведення емпіричного соціологічного дослідження.

Відповідно, виробнича практика спрямована на формування наступних **компетентностей**:

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 03. Здатність працювати в команді.
- СК05. Здатність самостійно планувати, організувати та проводити соціологічне дослідження.
- СК08. Здатність дотримуватись у своїй діяльності норм професійної етики соціолога.

**5. Результати практики:**

Код	Результат навчання (РН) (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
	Результат практики			
1.1	Знати основи проектування інструментарію кількісного та якісного соціального дослідження, послідовність етапів його проведення та структуру звіту	Консультації	Спостереження, звітний контроль	20
2.1	Вміти планувати етапи соціологічного дослідження	Консультації, кураторство	Спостереження, контроль	15
2.2	Вміти проектувати інструментарій дослідження (опитувальники, картки спостереження, кодувальні картки, гайди, матеріали для	Консультації, кураторство	Спостереження, контроль	20

проективних методик тощо)				
2.3	Вміти проводити інструктаж із збору первинної соціологічної інформації;	Консультації, кураторство	Спостереження, контроль	10
3.1	Організація робочого дослідницького та аналітичного колективу	Консультації, кураторство	Спостереження, результат	15
4.1	Презентація результатів практики та дослідження	Консультації	Звітна презентація та документація	20

**6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни (код)					
	1.1	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1
РН06. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.			+	+	+	
РН12 Знати та дотримуватись етичних норм професійної діяльності соціолога.	+	+			+	
РН14. Використовувати соціальні технології моніторингу і оцінювання стану соціального середовища та вирішення нагальних соціальних проблем.		+				+

База практики. Виробничу практику студенти 4 року бакалаврату проходять у наступних установах: базами практики були заплановані Центр соціальних експертиз імені Юрія Сивола, Громадська організація «Трудові ініціативи», Громадська організація Центр соціального аудиту, Конфедерація вільних професіюк України, Українська асоціація оцінювання. Однак, у зв'язку з працевлаштуванням студентів, до наказу про проходження практики були внесені наступні доповнення, щодо баз практик: ТОВ «Аснільсенс юкрейні», ТОВ «Ренутейвн капітал Дата», «ТОВ Нью імідж маркетинг груп», «Компанія Фактум груп Україна», відповідним призначенням керівниками практик представників цих організацій.

Для забезпечення практики студенти закріплюються за кафедрою соціальних структур та соціальних відносин факультету соціології із призначенням ім наукових керівників відповідно із спеціалізацією та педагогічним навантаженням та наказом «Про проходження виробничої практики студентами освітнього рівня «бакалавр» факультету соціології» №3517-33 від 27.09.21 р.

**Термін і форма проведення.** У відповідності з навчальним планом факультету соціології проходження студентами виробничої практики передбачено протягом шести тижнів 1-го семестру з відривом від навчання.

**7. Схема формування оцінки.**

Всі завдання, які виконує студент-практикант, підлягають диференційованій оцінці з боку викладача, який здійснює керівництво практикою від кафедри та від Замовника дослідження. Оцінки вносяться в щоденник практики викладачем-керівником практики від кафедри. Кінцева узагальнююча оцінка виставляється комісією із захисту практики та затверджується на засіданні кафедри. В узагальнюючій оцінці враховується рівень виконання студентом завдань практики та зміст звітних документів і їх відповідність встановленим нормативам. Для цього:

- студенти готують звіти з практики не пізніше за два-три дні до призначеної дати захисту, погоджують їх з керівниками;
- звіт щодо практики захищається на засіданні кафедри: під час захисту звіту студент має охарактеризувати особисто виконану роботу, критично оцінити здобуті навички, запропонувати і довести обґрунтованість та доцільність своїх пропозицій щодо її вдосконалення;
- при оцінці підсумків роботи студента-практиканта кафедра бере до уваги зміст, хід його захисту та відгук керівника; оцінка за практику за кредитно-модульною системою вноситься до заліково-екзаменаційної відомості та до залікової книжки студента за підписом

керівника практики (система оцінювання доводиться до відома студентів на початку практики її керівниками);

- студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, підтверджених документально, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком з фінансуванням всіх витрат на її організацію та проведення фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом;

- підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри після її закінчення, а загальні підсумки підводяться на засіданні Вченої ради факультету;

- за загальними підсумками практики кожною кафедрою, факультет подає до навчальної частини університету письмовий звіт за встановленою формою.

При оцінюванні письмового звіту студентів-практикантів враховуються:

- правильність формулювань та відповідність теоретичним вимогам;
- стиль викладення (логічність та наукова відповідність);
- охайність оформлення звіту;
- присутність на засіданні комісії із захисту практики.

Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань, особисто виконаних студентом під час практики.

Результати практичної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою, враховуючи бали за всі різновиди робіт, а також за звіт з практики та його захист на кафедрі.

#### 7.1 Форми та організація оцінювання студентів

Оцінки робіт практикантів на Практиці вносять бали за такі види робіт:

№	Вид роботи	Кількість балів	Хто оцінює
I	виробничі завдання, складені з чернетками та записками; - поточне звітування про роботу	Мінімум – 6 балів Максимум – 10 балів	Керівник від кафедри
II	- практичність роботи на місці практики	Мінімум – 24 балів Максимум – 40 балів	Керівник від практики
III	звіт про виконання програми практики	Мінімум – 10 балів Максимум – 20 балів	Керівник від кафедри
IV	звіт про виконання програми практики	Мінімум – 8 балів Максимум – 30 балів	Керівник від кафедри

#### 7.2 Шкала оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
90-100	відмінно
75 <sup>1</sup> -89	добре
60-74	задовільно
1-59	незадовільно

### 8. Структура практики.

Загальний обсяг – 270 год.

#### Зміст виробничої практики.

Під час проходження практики студенти-практиканти мають:

- ознайомитись зі структурою та основними напрямками діяльності установи-базы практики, методологією та результатами проведених досліджень;
- відпрацювати навички складання робочого плану та програми соціологічного/соціального дослідження, розробки інструментарію дослідження;
- закріпити навички застосування методів збору кількісної та якісної соціальної інформації, її обробки та аналізу;

<sup>1</sup> Студенти, які отримують бал за проходження практики нижчий за 75 балів не можуть претендувати на присвоєння професійної кваліфікації 3439 – асистент соціолога.

- закріпити навички презентувати результати власних досліджень владним органам, структурам громадянського суспільства та масовій аудиторії;
- навчитись організовувати роботу дослідницької команди.

#### Перелік документів, які готуються в процесі проведення практики керівниками та студентами.

Головні документи виробничої практики визначають зміст навчального процесу на різних етапах проходження практики, основні вимоги до студентів-практикантів та містять форми контролю за їх виконанням.

До документів практики відносяться:

- наказ про виробничу практику;
- робоча програма виробничої практики;
- індивідуальні звіти та груповий звіт студентів про проходження практики;
- протоколи засідання кафедри;
- звіти керівників практики від кафедри;
- звіт керівника практики від факультету.

**Наказ про практику** (Додаток 7) є основним документом, що визначає терміни та порядок проходження практики, базову кафедру, керівників практики від кафедри, місце проходження практики, розподіл студентів-практикантів за викладачами, форми відповідного контролю і звіту. Проект наказу надається факультетським керівником деканові факультету.

Індивідуальні звіти студентів-практикантів є основним звітним документом студента-практиканта. На них складається звіт про виконання програми практики. Звіт повинен складати студент після закінчення практики та в подальшому, якщо це необхідно, за даними студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт разом з іншими документами надіється на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки та пропозиції.

Груповий звіт складається з наступних частин:

- індивідуальний звіт з описом процесу проходження практики, з означенням особисто здобутих навичок та вмінь (Додаток 4);
- рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики (Додаток 4);
- відгук керівника практики.  
Індивідуальні звіти студентів додаються до групового звіту.
- груповий звіт з виробничої практики містить (Додаток 5):
- інформацію про склад робочої групи дослідження та розподіл виконавських ролей;
- у випадку проведення соціологічного/соціального дослідження – його програма та робочий план дослідження;
- звіт дослідження (в т.ч. аналітичну записку та практичні рекомендації).

Загальний звіт про проходження практики (Додаток 6) подається факультетським керівником деканові факультету у 7-денний термін після отримання та затвердження результатів оцінки практики на засіданні кафедри.

#### 9. Рекомендовані джерела:

**Основна (базова):**

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження. *Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених.* – К., 2015. – 380 с.
2. Вайс К.Г. Оцінювання: методи дослідження програм та політики. – К.: Основи, 2000. – 671 с.
3. Моніторинг і оцінювання: Заради чого? Яким чином? З яким результатом? Навчальний посібник. – К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я», 2018. – 176 с.
4. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження / *вид. 2, доп.* – К., ІС НАНУ, 2007. – 320 с.

5. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: Підручник. К.: Вид. дім «Кисво-Могилянська Академія. 2017. – 342с.
6. Чурилов Н. Типология и проектирование выборочного социологического исследования (*история и современность*). – К.: Факт, 2008. – 366 с.
7. Шлях до результатів: планування та проведення ефективних оцінювань розвитку. – Морра Імас Л.Дж., Ріст Р.К. – К.: МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні», 2015. – 580 с.

*Додаткова: визначається відповідно до проблематики теми дослідження щодо питання вирішуваної проблеми.*

#### Додаток 1.

*Перелік документів індивідуального звіту*

#### Перелік документів,

які включено до індивідуального звіту про виробничу практику студент(ки)а 4 курсу (ПІБ студентки/а)

№	Назва документу
1	Титул (Додаток 2)
2.	Індивідуальний звіт про проходження практики (Додаток 4), в т.ч. рекомендації та пропозиції щодо вдосконалення практики
3.	Щоденник практики (Додаток 3)
4.	Рецензія викладача-куратора ( <i>посада, очений ступінь, звання ПІБ</i> )

Додаток 2.

Титульний лист звіту про проходження практики

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО  
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ  
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ СТРУКТУР ТА СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН

**ЗВІТ**

про проходження виробничої практики

студент(ки) 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціальні технології»

\_\_\_\_\_ *прізвище, ім'я, по-батькові.*

\_\_\_\_\_ *керівник практики (викладач-куратор):*

\_\_\_\_\_ *вч.ступінь, вч.звання, посада ПІБ*

Оцінка проходження практики: \_\_\_\_\_

Протокол засідання кафедри № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Підпис керівника практики \_\_\_\_\_

КИЇВ – 20\_\_

Додаток 3.

Щоденник практики

ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ  
студентки/а 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціальні технології»  
факультету соціології

\_\_\_\_\_ *прізвище, ім'я, по-батькові.*

за період з « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ року по « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ року

Місце практики \_\_\_\_\_

Викладач-куратор \_\_\_\_\_

Дата	Вид виконаної роботи	Відмітка про виконання
1	2	3

Підпис студента(ки).

Підпис викладача-куратора.

В щоденник практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем-методистом і т.п.). Викладач-куратор оцінює кожен етап практики, як це наведено в цих рекомендаціях і виставляє оцінку в третю колонку.

Додаток 4.

Зміст індивідуального звіту з практики

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ  
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ СТРУКТУР ТА СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН

**ЗВІТ**

про проходження виробничої практики

студент(ки) 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціальні технології»

\_\_\_\_\_  
прізвище, ім'я, по-батькові.

Рік проходження практики з «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ року по «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ року в  
протоколах виробничу практику у \_\_\_\_\_

К. прізвище керівника: (посада, академічний ступінь, звання, ІНБ).

За період практики було виконано такі види роботи:

1. Участь в організації робочої дослідницької групи та розподілі обов'язки виконавців.

Описати процес та результат

2. Участь в організації та проведенні соціального дослідження.

Описати процес та результат, з означенням власного внеску та здобутих вмінь та навичок

3. Рекомендації щодо вдосконалення організації та проведенню практики:

- 3.1. Позитивні моменти в організації та змісті практики.
- 3.2. Негативні моменти в організації та змісті практики.
- 3.3. Побаження та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата

Підпис студент(ки)а

Підпис керівника-куратора

Затверджено на засіданні кафедри. Протокол № \_\_\_\_\_ від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Додаток 5.

Титул та зміст групового звіту з практики

**ЗВІТ**

про проходження виробничої практики

студентами 4 курсу спеціальності «Соціологія» ОП «Соціальні технології»

\_\_\_\_\_  
прізвища, імена, по-батькові всіх студентів робочої групи

**Зміст: перелік документів,**  
які включено до групового звіту про виробничу практику

№	Назва документу
1.	Титул
2.	Інформація про склад робочої дослідницької групи
3.	Технічне завдання
4.	Методичні вказівки до практики
5.	Програма соціологічного/соціального дослідження
6.	Звіт соціологічного/соціального дослідження
7.	Аналітична записка (за наявності)
8.	Практичні рекомендації

## ЗВІТ

Про проведення виробничої практики студентів 4 року навчання ОР «Бакалавр» за спеціальністю «Соціологія» освітньої програми «Соціальні технології» факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

1. Терміни проведення: дата місяць – дата місяць 20\_\_ року.
2. Кількість студентів згідно наказу: \_\_ осіб.
3. Кількість студентів, які проходили практику: \_\_ осіб.
4. Кількість студентів, які не пройшли практику: \_\_ осіб.
5. Бази практик: \_\_\_\_\_
6. Оцінки за практику:  
 “відмінно” – \_\_ осіб,  
 “добре” – \_\_ осіб,  
 “задовільно” – \_\_ осіб,  
 “незадовільно” – \_\_ осіб,  
 “не з'явився” – \_\_ осіб.
7. Цілі практичної діяльності організації/інших установ проведення практики: \_\_\_\_\_
8. Цілі практики (за кожним видом бази) практики: \_\_\_\_\_
9. Загальна кількість керівників практики: \_\_ осіб.

Керівник практики: \_\_\_\_\_ (ПІБ керівника практики по факультету)  
 підпис

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Факультет соціології

НАКАЗ

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. № \_\_\_\_\_

## Про проходження виробничої практики

студентами факультету соціології  
 спеціальності «Соціологія»  
 освітнього рівня «Бакалавр»  
 освітньої програми «Соціальні технології»

1. У відповідності з навчальним планом факультету соціології у 20\_\_ /20\_\_ навчальному році студентам виробничої практики студентів спеціальності «Соціологія» освітнього рівня «Бакалавр» освітньої програми «Соціальні технології» в період з дата місяць по дата місяць 20\_\_ року з відривом від теоретичного навчання.
2. Прохати прохача \_\_\_\_\_ для забезпечення практики закріпити відповідальність за виконання практики на кафедрі соціології факультету соціології та призначити їм наукових керівників відповідно із педагогічним навантаженням:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по-батькові студентів	Науковий керівник від кафедри

3. Відповідальність за навчально-методичне забезпечення практики покласти на кафедру соціальних структур та соціальних відносин (зав. каф. ПІБ).
4. Basis практики є \_\_\_\_\_.
5. Загальне керівництво практикою покласти на кафедру соціальних структур та соціальних відносин (посада, ПІБ).
6. Контроль за проходженням практики покласти на завідувача кафедри, наукових керівників від кафедри та керівника практики по факультету.

7. Настановчі збори студентів провести *дата місяць* 20\_\_ року о *час* (ауд. №\_\_). Ознайомити студентів з порядком проходження виробничої практики відповідно до Положення про проведення практики студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, затвердженого розпорядженням ректора № 16 від 23.03.2007 р. та програмою виробничої практики для студентів ОР «Бакалавр» спеціальності «Соціологія» ОП «Соціальні технології» затвердженою Вченою радою факультету соціології. Крім того, ознайомити їх також з вимогами чинних норм про дотримання при проходженні зазначеної практики правил техніки безпеки.
8. Захист студентами виробничої практики провести у період з *дата місяць* по *дата місяць* 20\_\_ року та заслухати звіти про проходження практики на засіданні кафедри соціальних структур та соціальних відносин.
9. До навчальної частини факультету подати звіт про результати проходження виробничої практики до *дата місяць* 20\_\_ року.
10. Звіт про проходження студентами виробничої практики подати до науково-методичного центру організації навчального процесу до *дата місяць* 20\_\_ року.

Проректор  
науково-педагогічної роботи

В.А. Гуртов

«ПОГОДЖЕНО»  
Директор науково-методичного центру  
організації навчального процесу

А.П. Гожик

*Зворотний бік останньої сторінки Наказу про практику*

Проект наказу вносить:  
Декан факультету соціології

\_\_\_\_\_ підпис

*Погоджено:*  
Науково-методичний центр  
організації навчального процесу

Готував/ла  
т.521-33-40

\_\_\_\_\_ підпис

посада, ПІБ керівника практики від факультету

Розіслати: Канцелярія – 1 екз.

Науково-методичний центр організації навчального процесу – 1 екз.  
Факультет соціології – 1 екз.